

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

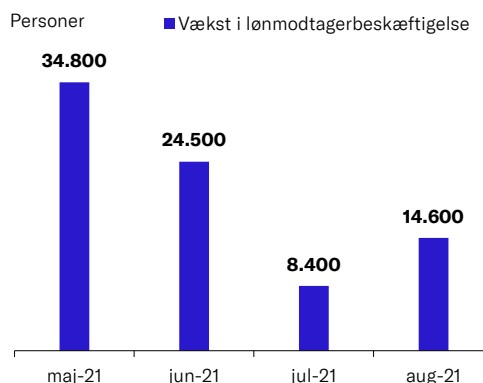
Høj fart på arbejdsmarkedet

Af: Cheføkonom Tore Stramer og seniorøkonom Kristian Skriver

I denne uge har vi fået en række nye tal for udviklingen på det danske arbejdsmarked. I august blev der skabt intet mindre end 14.600 jobs. Med fremgangen i august er beskæftigelsen nu steget uafbrudt med i alt 108.000 personer siden januar. Fremgangen betyder, at der i dag er flere job i Danmark end på noget andet tidspunkt. Bruttoledigheden faldt med 5.400 fuldtidspersoner i september. Det betyder, at ledigheden nu er faldet til 94.600 fuldtidspersoner, hvilket er det laveste niveau siden januar 2009. Den store fremgang på arbejdsmarkedet skal ses i sammenhæng med, at den økonomiske aktivitet er sprunget kraftigt i vejret hen over sommeren og det tidlige efterår. Mange virksomheder har samtidig skulle genansætte på samme tid og inden for en kort.

Det er ganske enkelt imponerende, at det danske arbejdsmarked er kommet så stærkt igen ovenpå vinterens nedlukning. Genopretningen af arbejdsmarkedet sker med en hastighed, der er uden historisk sidestykke. Den hurtige genopretning af arbejdsmarkedet har samtidig en negativ slagside i form af, at det er blevet historisk vanskeligt at rekruttere arbejdskraft for de danske virksomheder. Det blev understreget af de nye tal fra Danmarks Statistik. Vi befinder os i den helt vilde situation, at manglen på arbejdskraft nu praktisk talt har ramt nye rekordniveauer i samtlige brancher. Vi er i øjeblikket vidne til en helt ekstraordinær høj mangel på arbejdskraft. De tørre økonomiske nøgletal viser, at dansk økonomi læner sig op ad en historisk overophedning, der kalder på politisk handlekraft nu og her. Der er kort og godt brug for politiske tiltag, der øger udbuddet af arbejdskraft i den private sektor så hurtigt som muligt.

Nøgletal	Side
14.6000 nye job i august	2
Nu under 100.000 ledige	3
Manglen på arbejdskraft låste sig fast på et rekordhøjt niveau i oktober	4
Coronakrisen gav et stort økonomisk tilbageslag i København	5
Detailsalget falder for fjerde måned i træk	6
Fald i forbrugertilliden i oktober – stadig pæn optimisme	7
Nedgang i væksten i USA i tredje kvartal	8

14.600 nye job i august

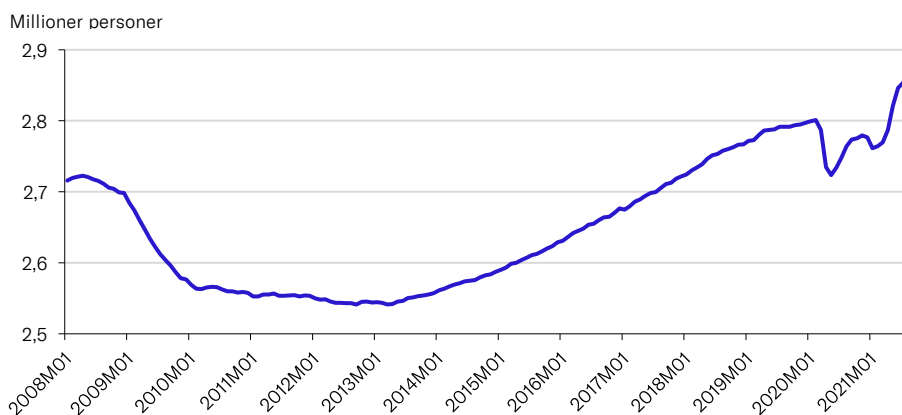
Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik torsdag i sidste uge viser, at lønmodtagerbeskæftigelsen steg med 14.600 personer i august. Det kommer oven på en fremgang på 8.400 personer i juli.

Med fremgangen i august er beskæftigelsen nu steget uafbrudt med i alt 108.000 personer siden januar. Det er ganske enkelt imponerende, at det danske arbejdsmarked er kommet så stærkt igen ovenpå vinterens nedlukning. Det betyder, at der i dag er flere job i Danmark end på noget andet tidspunkt.

Fremgangen i august dækker over, at den private beskæftigelse er steget med 9.000 personer. Dermed var der for første gang siden statistikkens start i 2008 mere end 2 mio. lønmodtagere i virksomheder og organisationer, som primært består af private virksomheder.

Manglen på arbejdskraft er ved at nå kritisk høje niveauer, der giver en alvorlig risiko for overophedning af dansk økonomi. Det er derfor også vigtigt, at politikerne hurtigst muligt får gennemført reformer, der øger arbejdsudbuddet og dermed virksomhedernes rekrutteringsmuligheder. Som det ser ud nu, så kan den ventede stigning i arbejdsudbuddet ikke holde trit med den hastigt tiltagende efterspørgsel efter arbejdskraft. På den korte bane er der behov for at lempe virksomhedernes adgang til udenlandsk arbejdskraft og nedbringe den offentlige beskæftigelse.

Lønmodtagerbeskæftigelsen, sæsonkorrigeret

Kilde: Danmarks Statistik, tabel LBESK03

Nu under 100.000 ledige

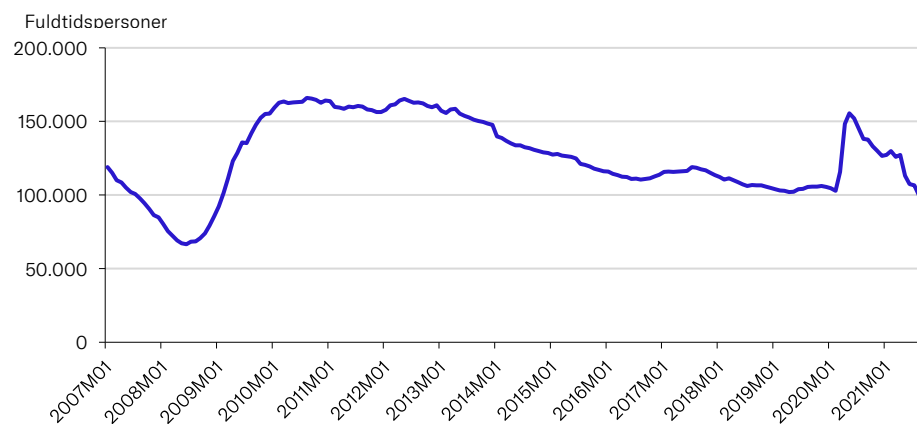
Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik fredag viser, at bruttoledigheden faldt med 5.400 personer i september. Det betyder, at ledigheden nu er faldet til 94.600 personer, hvilket er det laveste niveau siden januar 2009. Status er nu, at ledigheden er faldet med hele 33.000 personer over de seneste fem måneder.

De seneste fem måneders ledighedsfald er så voldsomt, at man næsten ikke tror sine egne øjne. Ledigheden falder i øjeblikket med en hastighed, der er uden historisk sidespykke. Faldet i ledigheden har tilmed fundet sted til trods for, at der løbende er blevet skruet ned for den private testkapacitet i september.

De seneste måneders massive fald i ledigheden viser med al tydelighed, at aktiviteten i dansk økonomi buldrer derudaf i et hæsblesende tempo. Virksomhederne har en nærmest umættelig tørst efter arbejdskraft. Det er bestemt ikke uden udfordringer, da manglen på arbejdskraft i øjeblikket spreder sig som en løbeild igennem dansk erhvervsliv. Manglen på arbejdskraft har i nyere økonomisk historie aldrig været højere på tværs af arbejdsmarkedet.

Finanspolitikken skal strammes – og der skal åbnes mere op for udenlandsk arbejdskraft. Der er nu akut brug for at øge udbuddet af arbejdskraft for den private sektor. Med en ledighed på blot 94.6000 personer er det ikke realistisk, at et fortsat fald i ledigheden ville kunne bidrage med den nødvendige arbejdskraft til dansk erhvervsliv.

Bruttoledighed, sæsonkorrigeret

Kilde: Danmarks Statistik, tabel AUS07

Manglen på arbejdskraft låste sig fast på et rekordhøjt niveau i oktober

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik torsdag viser, at manglen på arbejdskraft låste sig fast på et rekordhøjt niveau i oktober. Vi befinder os i den helt vilde situation, at manglen på arbejdskraft nu praktisk talt har ramt nye rekordniveauer i samtlige brancher. Vi er i øjeblikket vidne til en helt ekstraordinær høj mangel på arbejdskraft, der hører til de absolutte sjældenheder i nyere dansk økonomisk historie.

Konkret meldte 47 pct. af virksomhederne i bygge og anlægssektoren om mangel på arbejdskraft i oktober, hvilket er et stort set uændret rekordniveau i forhold til september, hvor andelen lå på 48 pct. Dertil melder 34 pct. af servicevirksomhederne om mangel på arbejdskraft, hvilket er en lille udvidelse af den tidligere rekord fra september på 33 pct. I industrien melder 38 pct. af virksomhederne om mangel på arbejdskraft. Et nærmest horribelt højt niveau, der heller ikke er set højere i statistikkens levetid.

Presset på arbejdsmarkedet stiger fortsat

Den høje mangel på arbejdskraft skal ses i sammenhæng med, at den økonomiske aktivitet er sprunget kraftigt i vejret hen over sommeren og det tidlige efterår. Mange virksomheder har samtidig skulle genansætte på samme tid og inden for en kort periode, hvilket har pustet yderligere til manglen på arbejdskraft. Det gælder særligt bl.a. hotellerne, restauranterne, rengøringsfirmaerne mv., der var hårdest ramt af vinterens restriktioner.

Man kan selvfølgelig krydse fingre og håbe på, at den nuværende akutte mangel på arbejdskraft forsvinder af sig selv i den kommende tid. Det er dog i vi vores optik en farlig strategi, da der i øjeblikket ikke er tegn på, at presset på arbejdsmarkedet er ved at løje af. Tværtimod slår virksomhederne fortsat rekordmange ledige stillinger op samtidig med, at de daglige ledighedstal er faldet voldsomt hen over efteråret.

Behov for politisk handlekraft nu og her

De tørre økonomiske nøgletal viser, at dansk økonomi læner sig op ad en historisk overophedning, der kalder på politisk handlekraft nu og her. Der er kort og godt brug for politiske tiltag, der øger udbuddet af arbejdskraft i den private sektor så hurtigt som muligt. Temperaturen bør særligt dæmpes i byggesektoren, der i øjeblikket læner sig op ad den værste overophedning siden årene op til finanskrisen. Politikerne bør reducere de offentlige bygge og anlægsinvesteringer yderligere samtidig med at håndværksdelen i boligjobordningen bør fjernes helt.

Dertil er det tvingende nødvendigt, at regeringen igen får nedbragt beskæftigelsen i det offentlige til niveauerne før corona-epidemien ramte. Den offentlige lønmodtagerbeskæftigelse er steget med godt 32.000 personer siden marts 2020 og befinder sig nu på et rekordhøjt niveau. Det er ikke holdbart i en situation, hvor det private arbejdsmarked skriger på arbejdskraft.

Endelige er der brug for at lempe virksomhedernes adgang til udenlandsk arbejdskraft. En øget tilstrømning af udenlandsk arbejdskraft er en vigtig ventil, der vil kunne mindske det nuværende meget høje tryk på arbejdsmarkedet. Konkret bør beløbsgrænsen reduceres fra ca. 445.000 kr. til 360.000 kr. Beløbsgrænsen angiver den årlige løn, der kræves for, at udenlandske arbejdstagere uden for EU kan tage imod et jobtilbud i Danmark uden skelen til jobtype.

Coronakrisen gav et stort økonomisk tilbageslag i København

Danmarks Statistik har torsdag offentliggjort det regionale nationalregnskab for 2020. Det giver et detaljeret og solidt overblik over, hvordan de enkelte landsdele i Danmark blev ramt under coronakrisen.

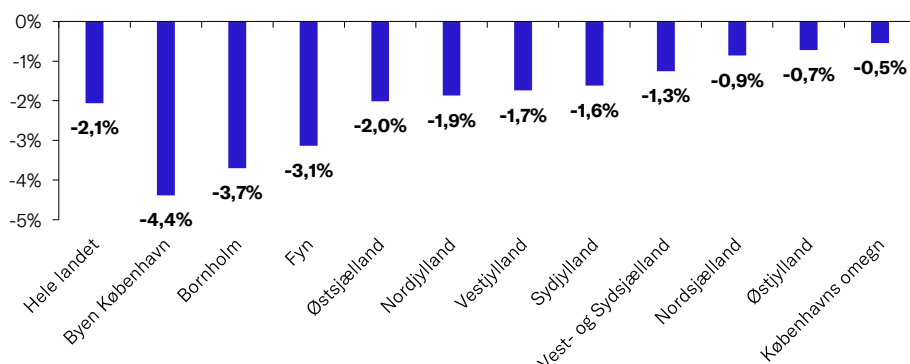
Samlet skrumpede dansk økonomi med 2,1 pct. i 2020, men der er store forskelle på, hvordan coronakrisen ramte på tværs af landet. Det klart største tilbageslag skete i byen København, der oplevede et tilbageslag på hele 4,4 pct. Det er den største tilbagegang, vi har set i statistikens levetid. For Københavns vedkomne overgår coronakrisen tilmed Finanskrisen. Hovedstaden har været særlig hårdt ramt af nedlukningen, fordi turisme- og oplevelseserhvervene fylder meget. Det er hoteller, restauranter, oplevelsesparker og lufthavnene, der alle har lidt under de omfattende restriktioner. Det store økonomiske tilbageslag i København kommer ovenpå flere år, hvor Byen København og Københavns omegn har været den helt store motor i dansk økonomi. Siden 2010 og op til pandemien tegnede de to landsdele sig for mere end halvdelen af fremgangen i dansk økonomi.

Bornholm og Fyn oplevede også store tilbageslag på hhv. 3,7 og 3,1 pct. sidste år. Bornholm og Fyn er også landsdele, hvor turisme- og oplevelseserhvervene fylder forholdsvis meget.

I Københavns omegn var det økonomiske tilbageslag sidste år mere begrænset. Forklaringen skal findes i, at der i Københavns omegn er en række virksomheder, der kun i mindre grad oplevede tilbagegang under coronapandemien. Det er fx life science-virksomheder, som kun i et mindre omfang blev slået tilbage af pandemien. Det billede tegner sig også, når vi ser på udviklingen for life science-eksporten, der sidste år klarede sig godt med flot fremgang.

Det giver et klart billede af, at der var meget store forskelle på tværs af landet, ift. hvor hårdt pandemien ramte. De landsdele, hvor turisme- og oplevelseserhvervene fylder meget, oplevede de et større økonomiske tilbageslag, mens de landsdele, hvor turisme- og oplevelseserhvervene fylder mindre, blev knap så hårdt ramt.

Realvækst i BNP, 2020

Kilde: Danmarks Statistik, tabel NRHP

Detailsalget falder for fjerde måned i træk

Offentliggjorte tal fra Danmark Statistik onsdag viser, at detailsalget faldt med 1,1 pct. fra august til september. Det betyder, at detailsalget nu løbende er faldet med i alt 2,3 pct. over de seneste fire måneder.

De seneste fire måneders fald i detailsalget skyldes primært, at danskerne i takt med sommerens genåbning har flyttet en større del af deres forbrug væk fra detailbutikkerne og over i servicesektoren. Forbruget af fladskærme, brætspil og spilkonsoller er simpelthen i højere grad blevet skiftet ud med en biograftur, et restaurantbesøg og flere rejser mv.

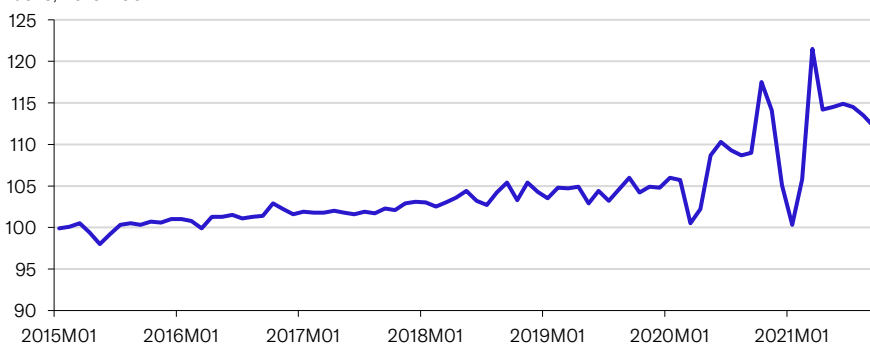
Genåbningen kan dog langt fra siges at have slået bunden ud af detailsalget. Selv om detailsalget er faldet over de seneste fire måneder, så er niveauet fortsat højt. Det vidner om, at forbrugerne generelt sprudler af købekraft i øjeblikket.

Ser vi fremad, så forventer vi, at detailsalget fortsat vil falde svagt i takt med, at danskerne vender tilbage til deres gamle forbrugsvaner. Usikkerheden er imidlertid ekstraordinær stor i øjeblikket. Bevæger vi os ind i en vinter med høje smittetal og lokale restriktioner, så kan det på ny flytte en større del af privatforbruget væk fra serviceydelse og over i detailsektoren.

Der er dertil også en risiko for, at energipriserne stiger yderligere og dermed skærer en stor luns af danskernes forbrugsmuligheder. Risikoen for mere alvorlige forsyningsproblemer i detailsektoren kan desværre heller ikke udelukkes på nuværende tidspunkt.

Detailomsætningsindeks, mængdeindeks, sæsonkorrektion

Indeks, 2015=100

Kilde: Danmarks Statistik, tabel DETA152

Fald i forbrugertilliden i oktober – stadig pæn optimisme

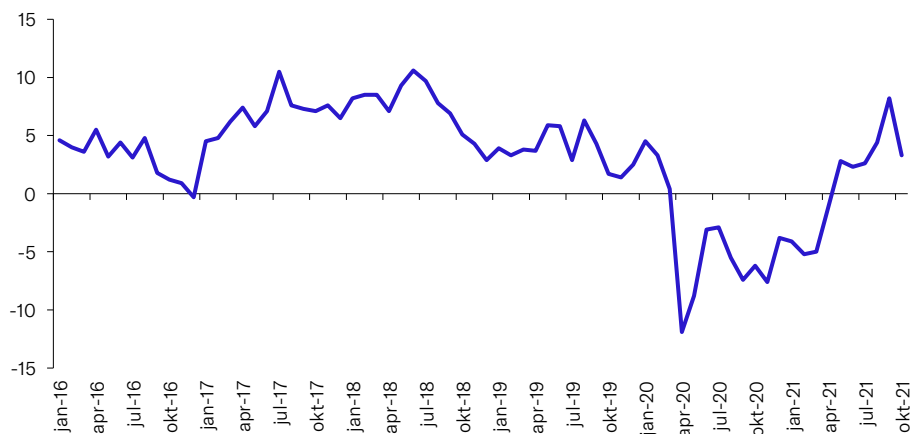
Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik torsdag i sidste uge viser, at forbrugertilliden faldt til 3,3 i oktober. I september var forbrugertilliden på 8,2.

Den dalende optimisme er en klar steg i regningen, og viser at træerne ikke gror ind i himlen. Tilbagegangen kommer ovenpå, at forbrugernes optimisme er braget i vejret siden vinterens genåbning. Den dalende optimisme i oktober ændrer dog ikke på, at forbrugerne har lagt coronakrisens pessimisme bag sig. Forbrugertilliden i oktober er fortsat på niveau med august. Det er samtidig værd at have for øje, at der er en del udsving i forbrugertilliden fra måned til måned.

Forbrugernes optimisme er – trods tilbagegangen – stadig pæn. Det baner vejen for fortsat fremgang i privatforbruget. Der er god grund til den pæne optimisme blandt forbrugerne. Beskæftigelsen er kommet stærkt igen ovenpå vinteren nedlukning, lønnen stiger pænt og opsparingen er stor. Det sikrer ro omkring privatøkonomien og grobund for høj optimisme.

God optimisme kombineret med stor købekraft giver gode udsigter privatforbruget og julehandlen, der venter indenfor kort tid. Vi forventer, at privatforbruget kommer til at være den bærende kraft for væksten i resten af 2021 samt i 2022.

Forbrugertillidsindikatoren

Kilde: Danmarks Statistik, tabel FORV1

Nedgang i væksten i USA i tredje kvartal

Offentliggjorte tal fra USA torsdag viser, at USA's BNP voksede med 2 pct. i 3. kvartal i annualiserede termer. Det er et kraftigt dyk sammenlignet med 2. kvartal, hvor den tilsvarende vækst var 6,7 pct. Væksten er tilmed et hak lavere end de ventede 2,6 pct.

Det er særligt lavere vækst i det private forbrug end tidligere, der lægger en dæmper på væksten i amerikansk økonomi i tredje kvartal.

Lavere vækst i USA skyldes, at den tiltagende smittespredning af delta-varianten, mens også de positive effekter fra de finanspolitiske stimuli er ved at svinde ind og lægger en dæmper på væksten. Dertil plager forsyningsproblemer de amerikanske virksomheder, der har svært ved at skaffe nødvendige varer til kunder og produktion.

Fremgangen i tredje kvartal betyder, at USA's økonomi nu er 1,4 pct. større end før pandemien slog økonomien omkuld. USA har hurtigt lagt det økonomiske tilbageslag bag sig, og er siden lavpunktet i 2. kvartal 2020 vokset med hele 12,2 pct. Det er godt nyt for de mange danske virksomheder, der eksporterer til USA, at amerikansk økonomi så hurtigt lægger coronakrisen bag sig. Danske virksomheder eksporterede sidste år varer og tjenester til USA for knap 170 mia. kr., hvilket understøtter i omegnen af 90.000 jobs herhjemme.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033.